

HALKBİLİMİNE GİRİŞ I

Psikoanalitik Halkbilimi Kuram ve Yöntemleri

KONULAR

- *Psikoanalitik Halkbilimi Kuram ve Yöntemleri*
- *Kurucuları ve Okullar (W. Wundt Okulu, Sigmund Freud Okulu, Jung Okulu)*
- *Kuramın Temel Paradigmaları ve Eleştiriler*

Psikoanalitik Halkbilimi Kuram ve Yöntemleri

Psikoanalitik Halkbilimi Okulları halkbiliminin erken döneminde var olan “Mitolojik Teori”nin çeşitli okullarından biri olarak kabul edilir. Bu teori de tıpkı diğer teoriler gibi tek kavramlı ve sosyal olayları çoğu zaman tek nedene bağlayarak açıklayan kuramlardan biridir. Bu kuramın okulları şunlardır:

Wundt Okulu

Sigmund Freud Okulu

C.G. Jung Okulu

Psikoanalitik Halkbilimi Kuram ve Yöntemleri

Bu kuramın okulları şunlardır:

- *Wundt Okulu*
- *Sigmund Freud Okulu*
- *C.G. Jung Okulu*

1) Wundt Okulu

- Algı, duyum, dikkat, tepki, heyecan ve çağrışım gibi konulara değinmişlerdir.
- “bilinç” son derece önemlidir.

Wundt Okulu

- Wundt “ *Milletlerin Psikolojisi*” (1912) adlı eserinde değişik toplumların mit ve masallarını tahlil ederek pek çok dini ve edebi olguların insan zihninin spesifik psikolojik şartlarında ve âdeta rüyanın yaratılışına benzer bir şekilde yaratıldığı sonucuna vardı.
- Wundt ve takipçileri halkbilimi ürünlerinin kaynağını, insanın düş, imge ve hülya gibi psikolojik oluşumlarla açıklamaktadır.

2) Sigmund Freud Okulu

Halkbilimi çalışmalarında Psikolojik Kuram'ın en yaygın uygulayıcıları Freud ve takipçileridir. Freud'un bilinçaltı düşünceyi araştırırken mitlere ve peri masallarına, tabulara, şakalara ve batıl inançlara büyük ağırlık vermiştir.

Sigmund Freud Okulu

Freud “*Rüyaların Yorumları*” adlı eserinde bilinçaltını ve işleyiş yöntemini açıklamıştır.

Freud rüyalarda ortaya çıkan çeşitli sembol ve olgular, olaylar ve yaşanılması olanaksız pek çok şeyin, aslında çocukluk döneminde arzu edilip gerçekleştirilemeyen bastırılmış ve bilinçaltına itilmiş cinsel arzu ve korkuların rüyalarda bazı semboller ve imgeler halinde ortaya çıkması olduğunu savunur.

Sigmund Freud Okulu

- Freud'un takipçileri halk geleneklerinin ve inançlarının, ayinlerinin, halk oyunlarının ve hikayelerinin gizli anlamlarını ortaya çıkarmak için çalışmalar yapmışlardır.

Sigmund Freud Okulu

- Psikanalist halkbilimciler, çalışmalarında sadece mitleri ve masalları değil, neredeyse folklorun bütün türlerine ait malzemeyi ele alıp incelemeye çalışmışlardır.
- Freud ve takipçileri halkbilimi ürün ve olaylarını cinsellik ve cinsel simgelerle açıklayıp çözümlenmeye çalışmışlardır.

Sigmund Freud Okulu

- Psikanalitik halkbilimciler şunlardır: Ernest Jones, Erich Fromm, Geza Roheim, Hedwing Heri, John Dollard, Richard Sterta, K. Munden, Gershon Legman.

3) C.G. Jung Okulu

- S. Freud'un öğrencisi olan Jung daha sonraları, Freud ve takipçilerinin kurmuş oldukları "psikanaliz okulu"nun kuramlarını reddederek, yeni bir okul kurar.
- Bu okul "*Analitikal Psikoloji*" adıyla da bilinir.

C.G. Jung Okulu

- Düşlerde ve hayallerde olduğu gibi, mitlerde ve halk masallarında da Jung, kişiliğin karanlık yönlerini temsil eden gölge figürler ve olaylar görmüştür.
- En etkili uygulayıcısı olarak Joseph Campbell “*Bin Yüzlü Kahraman*” adlı çalışmasında farklı toplumlardaki mitik anlatıları ele alarak, evrensel yapılara ve psikolojik etkilere ulaşmaya çalışmıştır.
- Halkbilimi çalışmaları açısından Freud Okulu ile Jung Okulu arasında pek çok ortak yön bulunmaktadır.

Psikoanalitik Halkbilimi Kuramlarına Yöneltilen Eleştiriler

- Geçmişte bu okulların geliştirmiş oldukları kuramların çoğu genel olarak “ahlâka aykırı” olarak eleştirilse de, günümüzde bu kuramlar halkbilimciler tarafında yaygın olarak kabul görmektedir.
- Ancak vardıkları sonuçların denetlenebilirlikleri ve çözümleme yöntemleri açısından bu okullar eleştirilmektedir.

